

Ingram – Troxell Oyun Alan? Gözlem Kontrol Listesi

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Ingram – Troxell Oyun Alan? Gözlem Kontrol Listesi*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=23610>

Özet

Ingram - Troxell Oyun Alan? Gözlem Kontrol Listesi (Playground Observation Checklist), çocuklar?n do?al oyun ortamlar?nda sergiledikleri sosyal ve etkile?im becerilerini sistematik olarak de?erlendirmek amac?yla tasarlanm?? bir ölçektir. Ölçe?in Türkçe adaptasyonu, özellikle **otizm** spektrum bozuklu?u olan çocuklar?n akranlar?yla olan **sosyal oyun** davran??lar?n?, ileti?im ba?latma yeteneklerini ve grup kurallar?na uyum düzeylerini gözlem yoluyla tespit etmeyi hedeflemi?tir. Uyarlama çal??mas?, ölçe?in Türkiye popülasyonunda yüksek düzeyde **güvenirlik** ve **geçerlik** gösterdi?ini ortaya koymu?tur.

Anahtar Kelimeler

Ingram-Troxell, Oyun Alan? Gözlem, **Otizm**, **Sosyal Oyun**, Akran Etkile?imi, **Geçerlik**, **Güvenirlik**, Davran?? Kontrol Listesi.

Yazarlar

Ingram & Troxell (Orijinal Geli?tiriciler), N?vart Karin Atao?lu (Türkçe Uyarlama Sorumlusu).

Amaç

Bu ölçe?in temel amac?, çocuklar?n yap?land?r?lmam?? bir ortam olan oyun alan?nda, akranlar? ile girdikleri sosyal etkile?imleri ve oyun becerilerini objektif bir biçimde gözlemlemek ve kaydetmektir. Ölçek, özellikle geli?imsel farklılıklar? olan, ba?ta **otizm** spektrum bozuklu?u olmak üzere, çocuklar?n tipik geli?im gösteren akranlar?ndan ayr??an sosyal davran??lar?n? tespit etmek için kritik bir araç olarak kullan?lmaktadır.

Türkçe uyarlama çal??mas?, ölçe?in kültürel ve dilsel e?de?erli?ini sa?layarak, Türk çocuk popülasyonunda sosyal beceri de?erlendirmesi yap?lmas?na olanak tan?m??tır. Ölçek, 10 maddeden olu?makta olup, her bir madde spesifik bir **sosyal oyun** veya etkile?im davran??n? hedeflemektedir.

Yap? (Construct)

Ingram - Troxell Oyun Alan? Gözlem Kontrol Listesi, çocuklar?n üç temel sosyal yeterlilik alan?n? ölçmektedir: **Akran Kat?l?m?**, **Oyun Kurallar?na Uyum** ve **?leti?im Ba?latma**. Bu yap?, çocu?un sosyal entegrasyon düzeyini ve do?al ortamdaki sosyal adaptasyon becerisini yans?tır. Ölçek, çocu?un pasif kat?l?mc? m? yoksa aktif bir sosyal ba?lat?c? m? oldu?unu belirlemeye yard?mc? olur.

Ölçek, do?rudan gözlem yoluyla uyguland??? için, beyan edilen veya laboratuvar ortam?nda

sergilenen davran??lardan ziyade, çocu?un gerçek ya?amdaki sosyal yeterlili?ini de?erlendiren ekolojik olarak **geçerli** veriler sunar. Bu, özellikle **otizm** tan?s? veya sosyal beceri eksikli?i olan çocuklar için bireyselle?tirilmis? e?itim programlar? (BEP) geli?tirilmesinde temel te?kil eder.

Geçerlik

Ölçe?in Türkçe uyarlama çal??mas?nda **geçerlik** çal??malar? kapsamında ölçüt geçerli?i (criterion validity) incelenmi?tir. Bu amaçla, ABC - Otizm Davran?? Kontrol Listesi (Autistic Behavior Checklist) kullan?larak benzer ölçek geçerli?i (convergent validity) analizi yap?lm??t?r.

Yap?lan analizler sonucunda, Oyun Alan? Gözlem Kontrol Listesi'nden elde edilen puanlar ile ABC ölçe?inden al?nan puanlar aras?nda %81 düzeyinde güçlü, negatif yönlü ve anlaml? bir ili?ki ($p<0,01$) tespit edilmi?tir. Bu negatif ili?ki, çocu?un oyun alan?nda sergiledi?i sosyal beceriler artt?kça (Ingram-Troxell puan? yüksek), otistik davran??lar?n azald??? (ABC puan? dü?ük) anlam?na gelmektedir. Bu bulgu, ölçe?in sosyal yeterlili?i ölçme konusunda yüksek bir ölçüt **geçerli?i**ne sahip oldu?unu göstermektedir.

Güvenirlik

Ingram - Troxell Oyun Alan? Gözlem Kontrol Listesi'nin Türkçe uyarlamas?n?n **güvenirli?i** çe?itli yöntemlerle de?erlendirilmi?tir. ?ç tutarl?lık katsay?s? (Internal Consistency) **Cronbach's Alfa** de?eri 0,878 olarak bulunmu?tur. Bu de?er, ölçe?in maddelerinin birbirleriyle yüksek düzeyde tutarl? oldu?unu ve tek bir yap?y? (sosyal oyun becerisi) ölçtü?ünü göstermektedir.

Ayr?ca, ölçe?in gözlemciler aras? **güvenirli?i** (Inter-rater reliability) ve ayn? gözlemci taraf?ndan farklı zamanlarda yap?lan gözlem güvenilirli?i (test-retest reliability) %100 gibi istisnai derecede yüksek bulunmu?tur. Bu sonuçlar, gözlemci yanl?l??n?n minimum düzeyde oldu?unu ve ölçe?in puanlama sisteminin son derece güvenilir oldu?unu kan?tlamaktadır. Ölçe?in, otizmi olan çocuklar? zihin engeli olan ve normal geli?im gösteren akranlar?ndan ay?rma güvenilirli?i de oldukça yüksek bulunmu?tur.

Faktör Analizi

Kaynak referansta sunulan uyarlama çal??mas? özeti, do?rudan bir Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA) veya Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) sonucunu içermemekle birlikte, ölçe?in yüksek iç tutarl?l?? ve 10 maddelik k?sa yap?s?, temel olarak sosyal entegrasyonu ölçen tek bir bask?n faktör etraf?nda topland??n? dü?ündürmektedir. Ölçe?in bir davran?? kontrol listesi format?nda olmas?, genellikle tek boyutlu bir sosyal yeterlilik yap?s?n? hedefledi?ini gösterir.

Ölçek (Instrument)

Test Type: Uyarlama (Adaptation)

Format: Davran?? Gözlem Kontrol Listesi (Behavioral Observation Checklist)

Language Available: Türkçe (Türkçe uyarlama çal??mas? mevcuttur)

Population Group: Geli?imsel farklılıklar? olan çocuklar (Özellikle **otizm** spektrum bozuklu?u olan çocuklar) ve tipik geli?im gösteren çocuklar.

Age Group: Kaynakta spesifik ya? aral??? belirtilmemi?tir, ancak sosyal oyun becerilerinin gözlemlenmesi nedeniyle okul öncesi ve ilkokul ça?? çocuklar? için uygundur.

Population Details: Otizm spektrum bozuklu?u, zihinsel engel veya tipik geli?im gösteren çocuk gruplar?.

Test Methodology: Doğrudan Gözlem (Naturalistic Observation). Gözlemci, çocu?un oyun alan?ndaki davran??lar?n? sistematik olarak kay?t alt?na al?r.

Anahtar Kelimeler

Davran?? Kontrol Listesi, **Cronbach's Alfa**, Gözlemci Güvenirli?i, **Sosyal Oyun** Becerileri, ABC Ölçe?i, Ölçüt **Geçerli?i**, Türkiye Uyarlamas?, N?vart Karin Atao?lu, Kad?o?lu.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Bilgi mevcut de?ildir.

Affiliation Email addresses: Bilgi mevcut de?ildir.

Correspondence Address: Bilgi mevcut de?ildir (Uyarlama çal??mas? Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü'nde gerçekleştirilmi?tir).

?zinler, Ücret ve Test Y?I?

Bu ölçek, N.K. Kad?o?lu taraf?ndan 2009 y?I'nda yüksek lisans tezi kapsam?nda uyarlanm??t?r. Akademik amaçlı? kullan?m ve izinler için sorumlu yazar N?vart Karin Atao?lu veya ilgili kurum (Marmara Üniversitesi) ile ileti?ime geçilmesi önerilir.

Referanslar

Kad?o?lu, N.K. (2009). *Oyun Alan? Gözlem Kontrol Listesi'nin dilsel e?de?erlik, geçerlik ve*

güvenirlik çal??mas?. (Yüksek lisans tezi). Marmara Üniversitesi E?itim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.

Tez referans?na YÖK Ulusal Tez Merkezi üzerinden eri?ilebilir: tez.yok.gov.tr

Ölçe?in orijinal PDF belgesine a?a??daki ba?lant?dan ula??labilir:

The original PDF can be downloaded here: ingram-troxell-oyun-alani-gozlem-kontrol-listesi-toad.pdf

Ingram - Troxell Oyun Alan? Gözlem Kontrol Listesi Maddeleri

Ölçek 10 maddeden olu?maktadır.

Akranlar? ile sosyal oyuna kat?l?r: Çocuk aktif olarak di?er çocuklar? arar ve bir ya da daha çok çocuk ile oynar (1. madde)

Oyun kurallar?na uyar: Çocuk yap?land?r?lm?? oyuna ya da etkinli?e kat?l?r ve oyunun kurallar?na uyar (ör. S?ras?n? beklemek ve puanlar? kaydetmek). (5. madde)

Akranlar? ile ileti?im ba?lat?r: Çocuk di?er bir çocu?a yakla??r ve onunla kendili?inden konu?ur, bir ?ey gösterir ya da çocuktan bir ?ey ister (7. madde).